

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Dr. Kriszt Béla
főszerkesztő.
Bárvárh Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Vértanuk emléke.

(Az aradi 13.)

(B.) — Históriai nevezetességű nap küszöbén állunk.

Október 6-ika közelg. E napon ötvenöt éve lesz az aradi vértanuk szívetráló tragédiájának.

Ki hitte volna a márcziusi napokban, midőn a szabadság napja hazánk egén felragyogott, hogy az oly hamar le is áldozik?

Az újabb kor hármass hitvallása, (a szabadság, egyenlőség, testvériség) izgalomba hozta ezelőtt fél századdal egén Európát, s az emberiség megértvén ezen eszmék fenségességét az elévült intézmények romjain építi fel a szabadságnak államait, melyek más vezéreszméket nem ismernek.

És az eszme győzött!

Az igazság megrendíthetetlen erejével. A minthogy győznie kell minden eszmének, melynek célja a közszabadság körében a nép millióinak lelkét

a szolgaság béklyói alól felmenteni. Szükség volt rá, — mert nemzetek vergődtek kinosan a jogtörő zsarnoki hatalom rabigájában. De a korszellem intése a jogaikban letiporított nemzeteket fásultságukból, önbizalmukat vesztett vétkes közönyükből felrázta s megadta nekik az alkalmat és módot arra, hogy az egyeduralmi önkény rabigája alól magukat felszabadítsák.

Nem volt akkor kislelkű senki, nem remegett a szabadságtól senki, a ki igaz hazafi volt. Csak a kislelkűek, a lelkük szolgaságát érzők retgették a szabadság ébredését — olyanok, akik az állat oktalanságával vágyakoznak a járom alá.

Es kimondatott a nemzet kívánsága. Talpra állott a nemzet apraja, nagyja, hogy kivívja kívánságát. A szabadság bűvös esőjától ittassá lett tömeg arczán ott sugárzott az öröme és félisteneket teremtett a kor, mint az aradi dicső tizenhárom is.

Világra szóló események hosszú láncolata vonul el lelki szemeink előtt.

A kivívott győzelem után, újra sötét felhő borult e hazára. A hatalom tulereje legyűrte a nemzet legszentebb jogait. A szabadság fénye, világító szövétneke újból kialudt. Világtörténelemben illő fényes győzelmeknek hős vezéreit a zsarnoki hatalom kegyetlensége örökre elnémitotta, hogy ne legyenek e hazának többé bámult szabadság hősei.

Minden oldalról elnyomatás, önkény és korrupció.

Szinte hallom a rabláncz csörenését, érzem a börtön fojtó, penészes, nehéz levegőjének zsibbasztó, lélekölő nyomását. Szemem a multban révedez. Elöttem látom elvonulni az aradi vértanukat a komor októberi hűvös reggelen. Még pár perc s megperdül a fekete sárgára festett dob. Kegyetlen munkát végzett a bitó és az ólomgolyó.

Elvégeztetett!

Hollók, varjak, károga halszik a ködös léghen. Ott röpködnek alacsonyban a feltüzött szuronyok és csá-

Chioggia. *)

Szegény halász szigetke
A lagunák során,
Egy virágszál se nyílik
A házak udvarán.

Nincs földje, gyára telke,
S a napja perzselő, —
De dús kincsekkel ér fel,
Amije van: a nő.

Roskatag házsorok közt,
Hol lépni félsz talán,
Csodás rózsává feslik
A rózsás csoda lány!

Oltári Madonnácul
Mik örök éltüek,

*) Ejtsd: Kiodzsa.

Titánok szent esetje
Őt örökíti meg.

Ha bolygsz Itáliában
Nagy alkotók nyomán
S megbüvöl egy Madonna:
Az chioggiai lány!

Van egy ház otthon, nálunk,
Egy ház a sok között:
Egy szőke szende lányka
E házba költözött.

Ha élnének titánok.
S kezük voln' isteni!
Nem Chioggiába mennének
Madonnát festeni!

Balla Miklós.

A méh.

Irta: Bródy Sándor.

Kőből készült nagy méhe diszította a háromemeletes palota homlokzatát. Olyan nagy volt, mint egy kisebbfajta kövér ember, a nagy potrohával, kis fejével, rövid lábaival.

Mikor fölrakták a házra, melynek egyetlen disze volt, az utca átellenes oldaláról egész nap nézte egy fölöttébb takarékos öreg ur. Kicsiny fejü, nagy potrohu, a lábai aprók; mintha a nagy méh oda fennt a stilsált hasonmása lett volna. Ugy is örült, örvendezett neki, valahányszor csak ismerős ment el mellette, megfogta és mutogatta:

— Nézze a méht, az ám az állat, ezer forintba került . . .

Férfi öltöny-szövetek!

Nem szükséges idegenbe pénzünket küldeni, mert már elegendően meggyőződtek arról, hogy a férfi szöveteket 35%-kal olcsóbban beszerezhetjük **Pécsett Leichner és Fleischer** kizárólagos posztógyári raktárában, ahol legdusabb választékot találunk, honi, angol, brünni, és egyéb gyártmányú szövetekben. Maradékot, míg a készlet tart rendkívül olcsón számítunk.

kók között, rá-rá szállnak a zsarnokság kertjében gyümölcsöt hozott fákra és egyre azt kárognak . . . Kár—kár—kár . . .

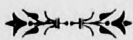
Alkonyodik újra! Letűnt a szabadság napjának éltető sugára. Régi dicsőségünk hol késel az éji homályban?!

Honfitársaim! Ne öltsetek ma ünneplő ruhát! Ne ünnepejétek a szabadság hajnalát. Október 6-án hints fejedre hamut óh Magyar és gyászolj, gyászold a magyar nemzet legnagyobb veszteségét: a Szabadságot!

Mert ma már nincsen a magyar nemzetnek szabadsága, az ötvenöt év előtt megszületett szent szabadság, mely a nemzet százados vajudása után glóriával jött a világra, hogy boldogítson s nagygyá, dicsővé tegyen — haladoklik.

Te pedig aludni készülsz újra nemzetem! És dermedő tagjaidat meg rugdosák, leköpködik, nagyjaid emléket nem tisztelik többé a korcs utódok s te ezt némán hallgatva tőröd.

Vajjon lesz-e ébredés e dermedtő álomból? Meghallod-e, megérted-e még valaha a Szabadság szellemének intő szózatát? Ha nem, — akkor gyászoljunk, — sirassuk el az aradi 13 vértanu emlékét. — Ha pedig megérted, úgy menjünk a templomba és ünnepejünk. Boruljunk le édes magyar véreim, Isten szent oltára előtt és küldjük hő fohászatunkat az urhoz, a nagy halottak lelki üdvösségeért.

Előfizetési felhívás.

E hó elsejével a „Delsomogy“ is új évnegyedbe lép. Ez alkalommal tehát azon kéréssel fordulunk a t. olvasó közönséghez, hogy lapunkat továbbra is pártolni s azt minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjék.

Munkálkodásunk eddigi eredményét felsorolni nem akarjuk, annak elbírálását az olvasó közönségre bizzuk s hisszük, hogy az elfogulatlan szemlélő elismeri munkálkodásunk sikereit. Munkásságunkban mindig a közügy volt az, amit a szívünkön viseltünk s a közönség érdeke az, melyet lelkiismeretes buzgalommal szolgálunk.

Czikkeinkben — programunkhoz hiven — az igazság szólalt meg és ostromoztuk a hibás rendszert, de nem zártuk el az ellenvélemények elől sem.

Pártok szolgálatába sem szegődtünk, még kevésbé töltük a hatalmasok szekerét. Hű tükre és szőcsöve kívántunk lenni társadalmunknak mindenkor és mindenben. A gáncsolni valót épp úgy megláttuk, mint a dicserendő dolgokat, de tulságba semmit sem vittünk.

Megbízható tudósításokat adtunk. Hirrovatunk bősége pedig vetekedik bármely vidéki lap hirrovatával. Szépirodalmi és más minden rovatomkat hivatott kezek írják. Ennélfogva a lap érdekében hozott tetemes anyagi áldozatot, reméljük hogy méltányolni fogja a t. olvasó közönség azáltal, hogy előfizet az ő pátriájának (Szigetvár és vidékének lapjára) a Delsomogyra, mely folyton az ő érdekét védi s érte él!

A lap előfizetési ára marad a régi. *Előfizethetnek vidékiek postautalványon, míg helybeliek Kozáry Ede könyvkereskedésben.*

A t. közönség pártfogását kéri tisztelettel.

A Delsomogy szerk. és kiadóhivatala.

Olvasóinkhoz.

Lapunk mai számában egyik legjelesebb írónknak Bródy Sándornak la-

punk számára írott tárcáját közöljük. Bródy nyitja meg azok sorát, a kik lapunkat gazdagítják a fővárosi írók között. Sikerült ugyanis egész seregét a legjobb nevű fővárosi íróknak megnyerni. Így már legközelebb közreadjuk *Eötvös* Károlynak a legjobb magyar elbeszélőnek egyik pompás tárcacikkét. *Balla* Miklós az ifju költő nemzedék e sokat ígérő alakja már mai számunkban bekopogtat egy „szép, hangulatos verssel. *Ábrányi* Emil, *Jakab* Ödön, *Farkas* Imre, *Zempléni* Árpád ígértek még verset. *Gelléri* Mór, *Kóbor* Tamás vezető cikkeket. *Bákos* Viktor, *Szomaházy* István, *Szöllösy* Zsigmond, *Sebök* Zsigmond, *Szabóné* *Nogáll* Janka tárcacikkeket. Olvasóink bizonynyal méltányolják igyekezetünket, melylyel lapunk nivóját állandóan emeljük.

A szerkesztőség.

A kereskedelmi testület tisztelgése a főbíróval.

A Szigetvári Keresk. Testület tisztelgett e hó 25-én *Hegyessy* János főszolgabíróval az adókievítő bizottságban a kereskedői osztály nagyobb képviseltetése ügyében. A testületet ennek elnöke, *Ócsodál* Gusztáv vezette, ki beszédében rámutatott, mily helytelenül van az adókievítő bizottság mindenkor összeállítva. Annak tagjai a kereskedők viszonyairól, üzleti forgalmáról kelendő és alapos tájékozással nem bírnak. Ezért kéri a főbíró, hogy az adókievítő-bizottságba ezentul a kereskedő-osztályból legalább két tagot ajánljon, mert csak így lehet ez osztály érdeke ott kellőképp megvédve.

Hegyessy János főbíró megköszönte a testületnek tisztelgését és miután belátja a kérelem indokoltságát, annak töle telhetőleg eleget is fog tenni. Tudatában van ő is annak, hogy az adókievítő-bizottság helytelenül, lézagosan van összeállítva, mert ott

— Pajtás, nézzed a méh-ünk ez nagy kőből való és drága. De a kicsi . . . az istenadtuk! Olyan légy.

Mikor minden be volt vakolva az új palotán s a méh két oldalán ott ragyogott a fölírás is: Takarékpénztár, a mikor a városban nem beszéltek többé az új palotáról, hanem egy most nyílt szerföltt kényelmes kávéház lett a férfiak beszéd tárgya: a kövér kis ember még mindig nem tért napirendre a méh fölött és akárki jött is föl az igazgatósági szobába nem mutatta többé viz alá sülyeszthető vagy Wertheimjét, hanem a méhről tudakozódott, arról beszélt:

— No látta-e? Mit mond hozzá, mi?

Szerelmes volt ebbe a kezdetleges, vidéki kőfaragó munkába, mely legkedvesebb állatát rögzítette meg azon a palotán, mely színleg a takarékpénztáré volt, de tényleg az övé, a legtöbb részvény tulajdonosé, a főpénztárnoké, az igazgatóé, a méhé. Mert egy hónap sem telt el és már is mindenki úgy nevezte a városban, sőt egyszer egy rakoncátlan gyerek utána is kiabálta: „méh... méh!“ Csudálkozva nézett a kölyök után hirtelen elmosolyodott, vidám lett egészen. Motyogott magában, valószínűleg azt: Ni ez

a gyerek . . . igaza van!“

Csakugyan olyan volt, mint ama munkás állatkák melyek milliószorta több vagyont gyűjtenek, mint a mennyire nekik vagy övéiknek szükségük van. Mohón, buzgón olyan dühvel, hogy szinte megölik azt aki munkájokban meg akarja akadályozni őket.

A méh is egyszer . . . A fullánk mérges volt, az ember belehalt. De ez csak egyszer esett meg, régen akkor még fiatal volt. Most már ebben különbözött sárga kis bogaraitól, azt tartotta, mondotta, cselekedte:

— Pénzzel bánó embernek haragudnia, boszankodnia, boszura gondolnia nem szabad. Vidámnak kell lenni, mindig mint a méhnek . . .

Ő maga ilyen is volt mindig. Az volt mint főpénztáros, a ki kieszközölte magánál, az igazgatónál a kölcsönt. Az volt, a mikor a parasztok hozták a sok ajándékot, hogy nagy kamatra, teljes biztosíték mellett váltóra pénzt adjon nekik. És mért ne lett volna vidám, a mikor szép asszonyok jöttek föl az igazgatósági szobába, hogy a férjeik helyet kegyes elnézést kérjenek tőle?! A mikor földhöz ragadt szegények, zsellérek, kofák hozták neki a lakására a sok pulykát,

kacsát, hogy várjon . . . csak egy kicsit várjon még. Várt is, különösen ha biztos volt a pénz és összegyűjtötte a majorságot, soha el nem adott egyet is, neveltette, gyarapította, egyikében ama kerteknek, melyeket az ajándékozótól licizáltatott el.

Gyűjtött, nem csak pénzt, nem volt kincs sóvár ember, csak gyűjteni szeretett, mint a méh. És eszébe sem jutott, hogy mást megakadályozzon, ha kinek ilyen tiszteletreméltó passziója akadt. Ellenkezőleg, mindig utalt a palota homlokzatának díszére. Legyenek olyanok, legyen mindenki olyan! Ezt mondotta, a mikor beírta a betéteket. Erről beszélt ha kölcsönt adott, ha vissza utasított egy váltót, ezzel vigasztalta azokat kik a tizenegy százalékra növekedett kamatláb ellen békétlenkedtek:

— Hja, gyűjtenünk kell, gyűjtsön maga is, takarítson és tegye be hozzánk, legyen olyan mint a . . .

Egy bizonyos idő multán már annyira rá járt a szája, kedves szavára, hogy a mikor már izét mondott, ő akkor is csak a méht emlegette. Tanulmányozta a kedves állatjait, és életmódjukból mindenre volt hasonlata. A mikor az új palota végigvett egy-

főleg a mezőgazdák és ügyvédek vannak képviselve, ezek pedig a megadóztatás alá kerülő kereskedők viszonyairól a megkívánandó ismeretekkel nem bírhatnak.

Tudatában van annak is, hogy Szigetvárott a kereskedelem felvirágzása és élénk kifejlődése érdekében számos teendőre és intézkedésre van szükség, ez irányban is meg fog ragadni minden alkalmat, hogy azok megvalósulhassanak, testet öltsenek és benne a testület mindenkor oltalmazót, pártfogót fog találni. Megjegyezte végül, ha az ajánlás ügyében megkeresés érkezik hozzá, ki fogja kérni a testület erre vonatkozó véleményét.

A küldöttség a főbirót minden tekintetben kielégítő, rokonszenves válaszáért, megéljenzte és a legjobb reményekkel eltelve távozott.

H I R E K.

— **A király a tüdőbetegekért.** A király legkegyelmesebben elrendelte, hogy a József Főherczeg Szanatorium Egyesületnek, mely már a tavasszal hozzákezd az első népszanatorium építéséhez, a budapesti királyi bérház egyik földszinti bolhelyisége ingyenesen engedtesse át az egylet humanus céljaira. Ugyanis az egyesület sorsjátékot rendez és a sorsjáték igen értékes nyereményeit a királyi bérházban teszi közzemlére. A József Főherczeg Szanatorium Egyesület sorsjátéka iránt megyénkben és városunkban nagy érdeklődés nyilvánul.

— **A Somogy megyei Berzsenyi irodalmi társaság** elhatározta, hogy bemutató ülését Kaposvárott f. évi október hó 23-án délelőtt 1/211 órakor fogja megtartani; a mikor is a megnyitó ünnepi szónoklatot Rákosi Jenő a társaság tiszteletbeli tagja tartja. Ezt Szalay Fruzina a társaság alelnökjének székfoglaló felolvasása követi.

— **Eljegyzés.** Nádosi Nádosy Elek Nádosy Kálmán kir. tanácsos görögali földbirtokos fia eljegyezte Szenkoveczéről Hirsch Lajosné szül. Jeszenszky Etelka, bájos leányát *Elzát*.

— **Adóügyi jegyző.** Somogyvármegye alispánja Fejes József városunk aljegyzőjének megengedte, hogy az adóügyi jegyzői címet használhassa, mely őt jogosan meg is illeti.

— **Szüreti multság.** A rom, kath. leányegyletnek a m. hó 25-én a vasúti vendéglőben megtartott szüreti multsága, eltekintve a reggeli órákban történt incidensből igen szépen folyt le. Festői látványt nyújtott a magyar ruhás csöszök és csösznők felvonulása. Tetszett a közönségnek a humoros szüreti díkeiozás, valamint a szüreti nóták. A szőlő lopáson is jól elmulattak, mi után az ifjuság a táncsterembe vonult, hol kezdetét vette a táncz. Bevétel volt 140 k 54 f. Kiadás: 54 K. 12 fillér. Felülfizettek: Herger József plebános 2 k. 40 f. Kaposy s. lelkész 40 f. Kohu Ignác, Pichler József, 1—1 kor. Gyenis Lajos, Berkes József 40—40 fill. Eitner Béla 20 f. A t. felülfizetők ez uton is fogadják az egylet köszönetét.

— **Az országos vásárok kihelyezése ellen** Szigetvár n. község a földmívelési m. kir. miniszterhez kérvényt nyújtott be, melyben a minisztert rendelete visszavonására kéri.

— **Szörnyű halál.** Halálos végű baleset érte a m. hó végén *Kulesár* Imre 35 éves vasúti kalauzt Balaton-Szentgyörgyön. A jelzett napon este 10 órakor egy vasúti kocsi mellett volna a vonathoz akasztani a kalauznak, de a sötétben megesuzott s a tolató vonat vállat úgy összenyomta az ütköző tányérok közé, hogy menten szörnyet halt. A szerencsétlenül járt kalauzt özvegye és 3 árvája siratja.

— **Póttartalékosok kiképzése.** Október hó 3-án a 44-ik gyalogezredhez 5700, október hó 6-án pedig a honvédséghez mintegy 640 póttartalékos fog nyolcz heti kiképzés véget Kaposvárra levonulni.

— **Késői villámcsapás.** Mint lapunknak jelentik a m. hó 28-án volt késői vihar és égháboru alkalmával a villám beütött Pap József bogdásai jómodu polgár istállójába és két darab 1200 korona értékű lovat agyon sujtott. Az istállóban még több jószág is volt, de azoknak baja nem történt.

— **Elcsipet zsebtolvaj.** Mások zsebében kotorászott a m. hó 26-án délután fél 5 óra kor a helybeli vasúti állomás személypénztáránál Somogyi János (egyebudi, Zala megyei) illetőségű csavargó, ki Nádi Jánosné darányi asszonytól 6 kor. Sáfrán József zátori lakostól 4 kor. pénzt lopott. A csendőrök a gaz zsebtolvajt tettenérték és letartóztatták.

— **Ősz.** Hervadt már a liget. Sárguló levelek hullása, gólya, fecske távozása hirdetik, hogy a bánatos ősz elérkezett. A forró nyárnak vége. A felhők is megnyitják sokáig elzárt csatornáikat. A természetet valami szomorú hangulat üli meg. Egyszóval ősz van.

Szomorú évszak! Eső, köd, borult égbolt jellemzik. És az emberi lélek egészen eltompul. A haldokló természet képe, szinte rá nehezedik s egész kedélyvilágát hatalmába keríti, mintha megsiratná a rózsá hervaadását, levelek hullását, gólya, fecske távozását. Ez a szomorú évszak előhírnöke a komor télnek, a természet halálának. S mintha egy hoszu sóhaj volna a tarlott bokrok s fák ágainak zizegése, a szél bugása s mintha figyelmeztetni akarná a világot a halálra a természet közelgő temetésére.

Memento mori! Gondolj a halálra. Gondolj a közelgő télre, a nyomoruságnak közelgő évszakára. Valóban soha annyira időszerű és soha annyira találó nem volt ez a hasonlat s ez a figyelmeztetés, mint ebben az esztendőben. Oh mily szomorú is ez a kép.

— **A szt.-Mihály napi országos vásárra** felhajtott 867 drb. szarvasmarha és 1304 drb. ló összesen 2171. drb. Eladás: szarvasmarha 286, ló 159, összesen 445 drb. jószág. A másnapi kirakodó vásárnak a hirtelen közbejött eső nagyon sokat ártott.

egész házsört künn a hostyán, leginkább a mester emberek városrészéből és sirva, szitkozódva, fenyegetődözve járultak elébe bognárok, csizmadiák, kötélverők: elhalgattatta őket egy erőszakos, de néha különös poétikus hasonlattal, a köpük világából.

Elhallgattatott mindenkit, mindenki hallgatta.

— Szépen beszél — mondták — igaz van. Ő nagy lesz igazán!

Sokan de csak mélyen magukban, mégis csodálkoztak: mért teszi, kinek miért. Nem volt senkije, sehol egy rokona, hogy ilyen lett volna valaha, még azt se hallotta senki. Nem szerette a szegényeket, nem sajnálta az árvákat, hazafiassága csak annyiban állott, hogy szidta az olcsó külföldi tőkét, melyet szélhámosok könnyelműen pazarolnak. Nem törődött az irodalommal, a művészet az ő számára: kulminált egy köből készült nagy méhben. Képtelenség volt föltenni, hogy ezeknek takarit, ezek számára gyűjt, hogy majd ha meghal milliói azé legyen, a kitől elvonta, vissza háruljon a közre, nem azért nem tette, bizonytal. Sőt gunyolja is a híres örökhagyókat, azt mondta róluk, hogy hiu bolondok, a kik mikor

testamentumot csinálnak, azt hiszik örökké élnek . . . vagy azt, hogy haláluk után feltámadnak újra . . .

— Ejh, olyannak kell lenni, mint a.

Már ki sem mondta a szót, értette mindenki és bölintott fejével.

— Örülök, hogy egy véleményen vannak velem! monda és élt tovább a véleménynek. Gyűjtött tovább, részvényeket, házakat, földeket, régi ékszereket, kaczer fülönfüggőket, tajték pipákat.

Olyan volt a háza, mint egy muzeum. Mint egy poros vidéki muzeum, a hol nagy ritkán takarítanak. Nála nem takarítottak, vagy husz esztendeje. Nem engedte. Ő tudta hol van minden és a nyakraalójába való tüt is föllelte azonnal az óriási lomból. Inasa egészen beletörődött már ebbe a rendbe, kis gyerek kora óta itt élt és valamelyest már ő is ősmerte a khaoszt. Sőt az értéktelenebb tárgyakhoz már hozzá is szabad volt nyulnia, de ágyát mindig az öreg ur vetette meg magának. A mikor hetven éves lett még akkor is, a mikor már a palota homlokzatán a nagy kömehnek is kezdett befelé mohosodni az egész törzse.

Csak egyszer a nagy tavaszi közgyűlés

után. Egész nap nem beszélt, számoltatott, számolt. Nagyon megéhiült s a tiszteletére adott vacsorán ugyan jól lakott. Szokása ellenére borral is élt s az a lábába ment, úgy érezte. Alig tudott haza vergődni, ott hon alig tudta kinyögni.

— Benedek, az ágyam!

Az inas felve nyult az ágyhoz. Megvetette mégis, és belefektette urát, a ki egyre nyögött, sohajtott, csak éjfélfele halgatott el. Az inas ott virasztott mellette.

Sajnálta egy kissé ezt a vén „méhet“ ezt az ősz „kutyát“ a hogy néha dühében elnevezte. Olyan gazdag és ilyen tehetetlen. Nincs egy asszony rokona, a ki megkenné vagy egyszer, a ki küldene neki egy tál levest. Aztán meg talál itthon halni és szolgálat nélkül marad. Ugyan el lehet innét valamit emelni, de lopott jószágon nincs áldás, annak az ára elmegy . . . Aztán már itt is lehessen. . .

Végre is nem rossz ember. Itt van nála 8 esztendő kora óta. Nem volt iránta szives, soha, de nem hagyta éhezni, fázni. A szolgálta olyasfélét érzett, mint a hála . . . és a mikor így fölmelegedett eszébe jutott egy özvegy mesterné a kinél gyermek ko-

— **Betörés.** Mint lapunknak írják, a m. hó 28-án virradóra eddig ismeretlen tettesek N.-Ladon kiásták Papp Győző tisztartó háza falát. A nyert részen az irodába hatoltak, hol az irományokat össze turkálták és két drb. arany gyűrűt és 1 régi szerkezetű zseb órát loptak. Ugyancsak az éjjel feltörték az uradalmi jégvermet is, honnét mitsen vitték el. A csendőrség nyomoz.

— **Államfők jövedelme.** Egy amerikai statisztikus a következőleg összeállítva mutatja ki az európai fejedelmek és egyéb államfők jövedelmeit: Az orosz császár 1.600.000 font sterling (a sterlinget tíz forintnak véve). Az osztrák magyar király és császár 900.000 font sterling vagy is 9 millió forint; a német császár 700.000 font sterling, az olasz király 580.000 font sterling, a perzsa sah 500.000 font sterling, a belga király 132.000 font sterling; a svéd király 115.000 font sterling; a holland királynő 60.000 font sterling, a görög király 52.000 font sterling, a francia köztársaság elnöke 49.000 font sterling, az amerikai köztársaság 10.000 font sterling a svájci köztársaság elnökének 5.000 font sterling. A francia köztársaság elnökének igen nagy összeg áll rendelkezésére a reprezentációs költségekre.

— **Kiutasítási és kifizetési ügyekben** a községi képviselőtestület, valamint a közigazgatási bizottság határozni nem illetékes. Ily ügyekben a kis- és nagyközségben elsőfokon a főszolgabíró, másodfokon az alispán van hivatva eljárni. (A m. kir. belügyminiszter 1904. évi 33.798. sz. határozata).

rában lakott. Az mondta neki egyszer: „Tudod-e ki az apád?”

Ha csak ugyan ez az ember volna az apja! Ez az isszonyu gazdag, ez a sirja felé görnyedő ember.

Meg akarta kérdezni, elhatározta, hogy megkérdezi. Várta, leste, hogy fölkeljen, fel akarta költeni.

Nem volt rá szükség, fölrezzent az magától. Fölébredt, haldoklani. Egy darabig hörgött, aztán megint csendes lett, majd ismét össze-vissza beszélt mindent, a nagykörmérről, femt a palotán. Hogy „olyan légy te is.”

A szolga megrázta: „Uram . . . uram!” Fogvaczogva kérdezte: hozzon-e papot, orvost? Nem mert elmozdulni az ágy mellől, várta, hogy egy világos pillanata legyen a haldoklónak, hogy megkérdezhesse tőle . . .

Hiába várta. Az nem ocsudott föl többé. Bár egy-egy percze egész csendes volt, rá is nézett hosszán, különösen, talán mondani is akart valamit. De nem tudott többé, csak egy szót, hiába kérdezték, készítették. Az utolsó negyed órákat élte, a legutolsót.

Befordult a fal felé és mormolt valamit.

Tessék . . . Nem értem: könyörgött a szolga. Ismételte hangosabban: — Egy váltó . . . Az asztalomon . . . Óvatolni . . . holnap! mondá és meghalt.

Nem volt rossz ember, csak nagyon különös még végrendeletet sem hagyott hátra. Sokan voltak a temetésen és mindannyian kérdezték, maguktól, egymástól. Minek, kinek gyűjtött?! Kinek, kinek, kinek! hangzott a kérdés a temetési kórusban. „Kinek” kérdezte magában a szolga, vívén elől a gyászflóros keresztet.

— **A népfőlkelő szemle** f. hó 17-én Teklafaluban tartatik meg, a hol Drávafok és gyöngyösmelléki körjegyzőségekhez tartozók kötelesek megjelenni. Szigetvárott pedig f. hó 18 és 19-én lesz a „Korona” szálloda nagytermében. 18-án Szigetvár, N.-Lad Mozsogó. 19-én N.-Hárságy, N.-Dobsza, Görösgal és szt.-lászlói körjegyzőségekhez tartozók jelennek meg.

— **Engedélyezett osztály.** Tudva lévő dolog az, hogy a képviselőtestület megfeleltette a vallás és közoktatásügyi miniszter azon határozatát, hogy a polg. iskolában az V-ik osztályt nem engedélyezte. Most azonban a miniszter megérkezett leirata szerint hajlandó az V-ik osztályt felállítani, oly feltétel mellett, ha ezen osztályba legalább 15 tanuló jelentkezik. A tanfelügyelő ennél fogva felhívta a polg. iskola igazgatóját, hogy tegyen jelentést, vajjon hány rendes tanuló lesz?

— **Véres verekedés.** Megbotránkozással értesülünk, hogy a kath. legény egyesület szíven indult szüreti mulatsága véres verekedéssel fejeződött be. Éjféltől 3 órára járt az idő. A jó kedv már telőpontra hágtott, midőn Vida György kőműves legény szökváltásba keveredett egyik hivatalos vendéggel Reimis Máttyással, kinek azonban Brunner Gusztáv fogta pártját, minek következtében szó-szót ért s végre előkerült a bieska. Volt ott szurkalás és fejbeverés is. Omlott a piros vér. A verekedést megakadályozandó közbelépett Haragovics András rendőr, kinek fegyverét megragadték a dulakodók s elakarták venni tőle. Szerencsére azonban Böle János pendőri erélyes fellépésével és egy kis kardlapozással szét ütött a virtuskodó legények között, mire a verekedők szét ugrottak. Feljelentették őket a bíróságnál.

— **Elfogott betörő tolvaj.** Sürgönyileg értesítették a hatóságot, hogy a többszörös betöréses lopások tettesét Viljevics Gergelyt Miholjácson sikerült elfogni. A gazembert a csendőrök Hegyessy főszolgabíró távirati megkeresése folytán Szigetvárra kísérik.

Hírek a városházáról.

A képviselő testületnek csütörtökön délután tartott rendkívüli közgyűlésén az előjáróság bejelentette, hogy a f. hó 21-ére kitűzött, az állami elemi iskola építésére vonatkozó árlejtés nem lett megtartva. A tanfelügyelő pedig jegyzőkönyvet vett fel, hogy az árlejtést a község maga fogja teljesíteni. Ezeknek tudomásul vétele után, a képviselőtestület megállapította a feltételeket és megbízta az előjáróságot, hogy az árlejtést tüzze ki. Mint tudjuk azt október 17-ére ki is tűzték.

Az aszfalt kocsisút építési költségei lefizetésére a részvény társaság további 5 évi halasztást adott és megküldte a törlesztési tervet, melyet a képviselőtestület egyhangulag el is fogadott.

Ezután elhatározták, hogy a polgári éjjeli őrség létszámát a rossz közbiztonságra való tekintettel ideiglenesen 12-ről 20-ra emelik s így minden éjjel egy éjjel előtt, mint után 10-10 járőr fogja az éjjeli őrszolgálatot teljesíteni s ezek úgy lesznek beosztva, hogy minden járőrnek meglesz az utcája,

melyen portyázni tartozik, s ezt a rendőrség folyton ellenőrzi.

A községi orvos fizetésemelése tárgyában hozott határozatok ellen a község által benyújtott panaszt a közigazgatási bíróság érdemi intézkedés nélkül vissza utasította, mert ennek elbírálása, hatáskörébe nem tartozik. A képviselőtestület azon határozatát, hogy a községi orvos minden heti vásár alkalmával a piacot megvizsgálni tartozik, — felelbezés folytán az alispán megsemmisítette; kimondván, hogy erre a községi orvos nem kötelezhető, mert csak mint szakközeg a felmerülő esetekben működik közre, mely alispáni határozatot a képviselőtestület tudomásul vette.

A települési díjjakról szóló szabályrendelet pedig aként lett módosítva, hogy a befolyó, — valamint az eddig befolyt díjak az állami gyermekmenhelyben elhelyezett szigetvári illetőségű 7—15 éves kora gyermekek tartására fordítandó.

A volt községi elemi iskolai tanítók által eddig birt 4 katasztrális hold földet ismét a község veszi használatba és bérbe fogja adni.

Települési ügyek elintézésével a gyűlés véget ért.

KÖZGAZDASÁG.

□ **A szarvasmarhák csontlágylása.** Ha a takarmányfélékben nincs elegendő ásványi alkotórész, az állatok csontozatának fejlődése visszamarad, sőt maguk a csontok is puhák maradnak s nem lesznek eléggé kemények. Nem egy vidéke van az országnak, a hol a takarmányfélék foszforsavas mérszben szegények s ilyen helyeken az állatokkal egyrészt mesterséges foszforsavas meszet kell etetni, másrészt pedig gyakrabban kell foszforsav és mésztartalmú műtrágyákat alkalmazni, mi által a hiba lassacskán el fog tűnni.

□ **Mikor trágyázzuk a réteket.** A rétek trágyázását legcélszerűbb ősszel végrehajtani, mivel az őszi trágyázásnak számos előnye van a tavaszi trágyázással szemben. Az istálló trágyát komposztot — ha elegendő mennyiséggel rendelkezünk — ugyancsak ősszel szállítjuk ki a rétekre, mivel egyrészt ősszel vagy télen jobban ráérünk rétejünkkel is bibelődni, másrészt meg ősszel a rét talaja keményebb a szekerek kerekéi nem vágódnak be abba annyira, mint a tavaszi nedves talajba.

További előnye az őszi trágyázásnak az, hogy a trágyában levő növény tápanyagok jobban kilugoztatnak az őszi esők és téli nedvesség által s jobban és tökéletesebben ivódik be ezen növényi tápanyagokkal telített esővíz vagy hólé a talaj egyes rétegeibe. Tavasszal a visszamaradt komposzt és istállótrágya-hulladékokat jól el kell osztani borona segítségével. Azonban nemcsak az istállótrágyát és komposztot, hanem más trágyaféléket is ősszel illetőleg télen leszel legcélszerűbb elhinteni; mint pl. a fahamut s a rétek trágyázásánál újabban gyakran alkalmazott műtrágyaféléket is. Ezeknek össz elhíntése fentelmondott okokból szükséges, azaz hogy az eső és hólé hatóanyagukat a talajba mosshassa be.

A mesterséges trágyafélék hatása tehát csak azon esetben mutatkozik ha mindjárt tavasszal, vagy legalább is tél vége felé szórattak ki, mert ha később alkalmaztatnak akkor, nem bírnak mindjárt az első szénatermésnél érvényesülni, hanem csak később a sárjúnál, a mi pedig a gazdára nézve már veszteséget jelenthet. Korai alkalmazás tehát a fő, mert így az összes kalászosoknál érvényesíthetik hatásukat. Tulkorán azonban ne szórassanak ki, mert a könnyebben oldódók nagyon mélyre mosathatnak alá.

Szerkesztői üzenetek.

— **A gazdák figyelmébe.** A földművelésügyi miniszterium, tekintettel a mostani takarmány hiányra, időnként közli a hozzá bejelentett eladási készleteket. Gazdálkodással foglalkozó olvasóinknak szolgálatot véltünk teljesíteni, midőn a kimutatásokat megszerezzük és ebből, ha hozzánk fordulnak, a legközelebb eső és legjobb forrásokat készséggel közöljük.

Többeknek a jövő számban válaszolunk.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint Árak a legújabb jelzés szerint 50 kgr.

ként értendőnek,		Szigetvár, 1904. szeptember 30. án.	
Buza	uj — K.	9 60	9 80
Rozs	„ — „	7 20	7 40
Árpa	„ — „	6 —	6 50
Zab	„ — „	6 20	6 30
Tengeri	„ — „	7 —	„ —
Bükköny	„ — „	6 —	7 —
Bab	uj — „	11 50	— —

Kiadja a szerkesztőség.

544 és 545 sz.

1904. vht.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Szigetvári kir. járás-bíróság 1903 évi V. 437/1 és V. 503/1 számú végzése következtében dr. Berkes Móricz ügyvéd által képviselt Fuchs A. fia és Rosenfeld Miksa javára, Gáál Kálmán és neje ellen 200 K. és 200 K. s jár. erejéig 1903 évi okt. hó 7. én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 2210 kor. fillerre becsült következő ingóságok, u. m. 6 ló 2 csikó, takarmány és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Szigetvári kir. járás-bíróság 1904 évi V. 443/1 és 473/903 számú végzése folytán 400 kor. tőkekövetelés, ennek különböző időktől járó 6% kamatai, 1/8% váltó díj és eddig összesen 650 kor. 27 fillérben bíróságon már megállapított, költségek erejéig **Hatvanban alperesek lakásán leendő eszközzésére 1904. évi október hó 11-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Szigetvár 1904 évi szept. hó 27-n.

Klie János

kir. bir. végrehajtó.

3279. szám

I. 904.

Árlejtési hirdetmény.

Szigetvár nagyközség által Szigetvárott építendő állami elemi népiskola elhelyezésére szolgáló épület felépítése alkalmával teljesítendő föld- köműves- elhelyező, kőfaragó, vas, ács, cserépfedő, szobrász, bádogos, burkoló, padozati asztalos- lakatos- mázó, üveges, kárpitós, szobafestő, kályhás és árnyékszék berendezési munkák elkészítése, illetőleg szállítása iránt, a következő feltételek mellett nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árlejtés hirdettetik.

1. A szóbeli árlejtésre határidőül 1904 évi október hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, Szigetvárott a városház tanácstermébe.

Az egész építkezésre 94455 korona irányoztatott elő. Az árlejtésben részt vehetnek, mindazon szakértő hazai iparosok, vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2. A zárt és szóbeli ajánlat az összes munkákra, egyes munkacsoportokra, vagy pedig egyenkint külön-külön tehető.

3. A munkákra vonatkozó előmérés, költségvetés és tervek, Szigetvár nagyközség előljáróságánál megtekinthetők, ugyanitt fognak az írásbeli ajánlati minták, a vállalkozók rendelkezésére bocsátatni; az írásbeli ajánlati mintába kötelesek ajánlattevők világosan kiírni, hogy mely munkára ajánlkoznak, s az árendést vagy felülfizetést úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni.

4. A munkák után egységesen egy évi jótállás fog kikötetni.

5. Csak azon írásbeli ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyekben ki van jelölve, hogy az általános és különleges feltételeket vállalkozó ismeri s azoknak aláveti magát, távirati uton küldött ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatok legkésőbb **1904 évi október hó 17-én d. e. 9 óráig Szigetvár nagyközség előljáróságánál nyújtandók be**, ahol azok ugyanazon nap a szóbeli árlejtés befejezése után fognak nyilvánosan felbontani.

7. Tartoznak írásbeli ajánlattevő vállalkozók az ajánlattevő összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt készpénzben vagy elfogadható értékpapírban az ott körülírt módozatok és kikötések mellett a szigetvári előljáróság pénztáránál letenni az ajánlat benyújtása előtt és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

A szóbeli árlejtők ugyanannyi bánatpénzt az árlejtést vezető előljáróság kezei közé kötelesek letenni és pedig az árlejtés megkezdése előtt közvetlenül.

8. Fentartja magának az építendő nagyközség azon jogot, hogy az árlejtők közül, az ajánlati összegre való tekintet nélkül, szabadon választhassa meg azt, akire a munka kivitelét és végrehajtását bizza.

9. A munkára vonatkozó általános és különleges feltételek és tervek Szigetvár nagy község előljáróságánál naponta délelőtt 9—12 órákig megtekinthetők, ugyanott fognak az ajánlati minták a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

Szigetvár, 1904. év. szeptember 29.

Szigetvár nagyközség előljárósága.

Vargha Sándor
főjegyző.

Balogh József
bíró.

Első legnagyobb magyar szabászati
 magántanulási tankönyv 350 oldal, 410 rajzzal, füzve 6 ko-
 rona kötve 8 korona, férfi és női szabók részére. Fehérnemű
 szakkönyv egy korona. Minden tanítvány ingyen kap egy ily
 könyvet. Férfi és női divatlapok nálam kaphatók. Szabászatra
 tanítványokat elfogad.
MEHR SÁMUEL okl. műszabásztanító
 Budapest VIII. Rókk-Szilárd-utca 14.

Háromszori bekenésre
 megszabadul kellemetlen lábizadásától.
 Egy korona beküldése ellenében (tiz
 levéljegy) bérmentve küldi
Riesz, Halas.

Ne vegyen senki hangszert
 míg
Reményi Mihály
 műhangszerész es. és kir. sza-
 badalom-tulajdonos, a Magyar
 Királyi Zene-Akadémia szállí-
 tója, 315 ábrával ellátott leg-
 újabb képes árjegyzékét át nem
 olvasta, mely ingyen és bérmentve kül-
 detik
Budapestről, Király-utca 44/II.

**Ujdonságok
 az őszi idényre!**

Óriási választék a legújabb
 selymek, bársonyok, flanellok,
 szövetek és pargetokban.

3569 sz. alatt törvényileg védve

Tükör posztó

egyedüli szintartó és vizmen-
 tes női costümes posztó.

Kizárólagos eladási jog.

Deutsch Dávid fia

divatáruházában

Szigetvárrott.

(Takarékpénztár épületben).

Köhögés, rekedtség, és hurut ellen
 nincs jobb a
RETHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
 határozottan **RETHY-félét** kérjünk, mivel
 sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RETHY-félét** fogadjunk el!

Hirdetéseket

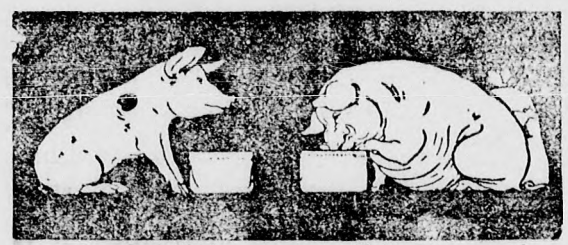
jutányos árért vesz fel

a

kiadóhivatal.

**Kereskedők,
 Kereskedő segédek,
 Kis-kereskedők,**
 kik ügyes-bajos dolgaikban,
 u. m.: adó, tőzsde, ital-
 mérés, hadmentesség, vitel-
 díjak, illetékek, díjszabá-
 sokban tanács nélkül saját
 tájékozottságukra vannak
 utalva, saját érdekükben
 rendeljék meg a **Magyar
 Kereskedők Zsebnaptá-
 rát** 1905. évre. Ara 2 ko-
 rona (bélyegben is beküld-
 hető.) Tartalmazza az al-
 kalmazottakra vonatkozó
 törvényeket és értelmes
 magyarázatokkal felsorolja
 a kereskedőket érdeklő ösz-
 ses tudnivalókat. — Czim:
Nagy Sándor nyomda-
 igazgató Pécs.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül.

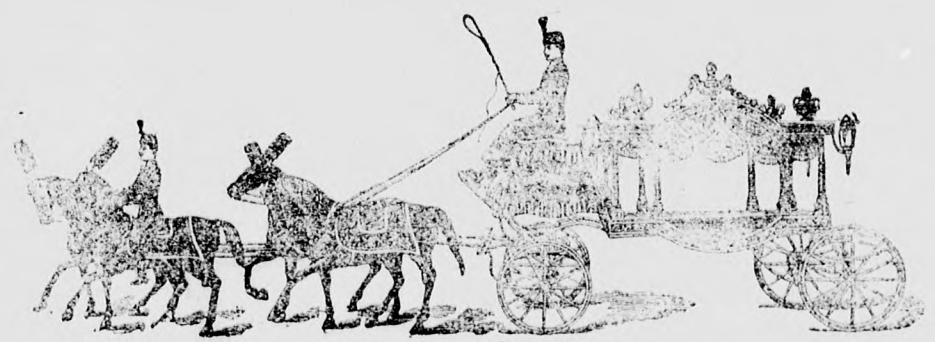
Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni, aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű te-
 jet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állatte-
 nyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen esekély és dusan megtérül. 100 kg. 50 kor., 50 kg. 26 kor.
 Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda
 is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15/a.

Unhert Antal temetkezési vállalata, Szigetvár

Elvállal hulla szállítást vasuton és saját gyáskocsiján, minden irányban
Raktáron tart:

ércz és fa koporsókat, sirkoszorukat és szemfedőket nagy választékban.
 Különösen ajánlja ércz koporsóit, melyek a földbe temetve sem horpadnak össze